

V gosteh pri materi naravi

Sodobni človek in weekend

Novi način življenja — Ali prav izrabimo lepi poletni čas?

tev in brezdelje — vse to modernega človeka nič več ne osveži. Gibanja potrebujemo, velikih naporov mišic, da popravimo svoje „poklicne“ škode, tiste rane, ki nam jih zada enostransko delo v pokli-

mladi rod. In zdravstveni činitelji, ki ga pri tem podpirajo, so solnce, sveži zrak, veter in voda. Čim naporejši je takle weekend, tem bolj je človek oborožen proti naporom prihodnjega delovnega tedna.

Vzgoja samostojnosti je razumljiva posledica tega novega gibanja. Mladina, ki redno hodi v hribe in na kopanje ali veslanje, se

Obenem z vzgojo samostojnosti pa gre vzgoja k moderni sodobni preprostosti in varčnosti. Obraz sedmega dneva tedna, tega velikega ustvarjajočega premora v vsakdanjem delu, je na moč preprost in jasen. Na vnanost nihče ne pazi. Na špiritovem gorilniku se ne dajo prirejati pojedine in v šotorih ni prostora za luksuzne toalete.

Čeprav gre vsakdo na svoj način uživati nedeljski počitek, nam je v bistvu vendar vsem skupna ista težnja. Ta težnja ustvarja skupnost nas vseh. In ali ni to v naši dobi, ki je raztrgana na vse strani, nemara najlepše in najvažnejše? H. Doberan.

Ali ste nedeljski solnčar?

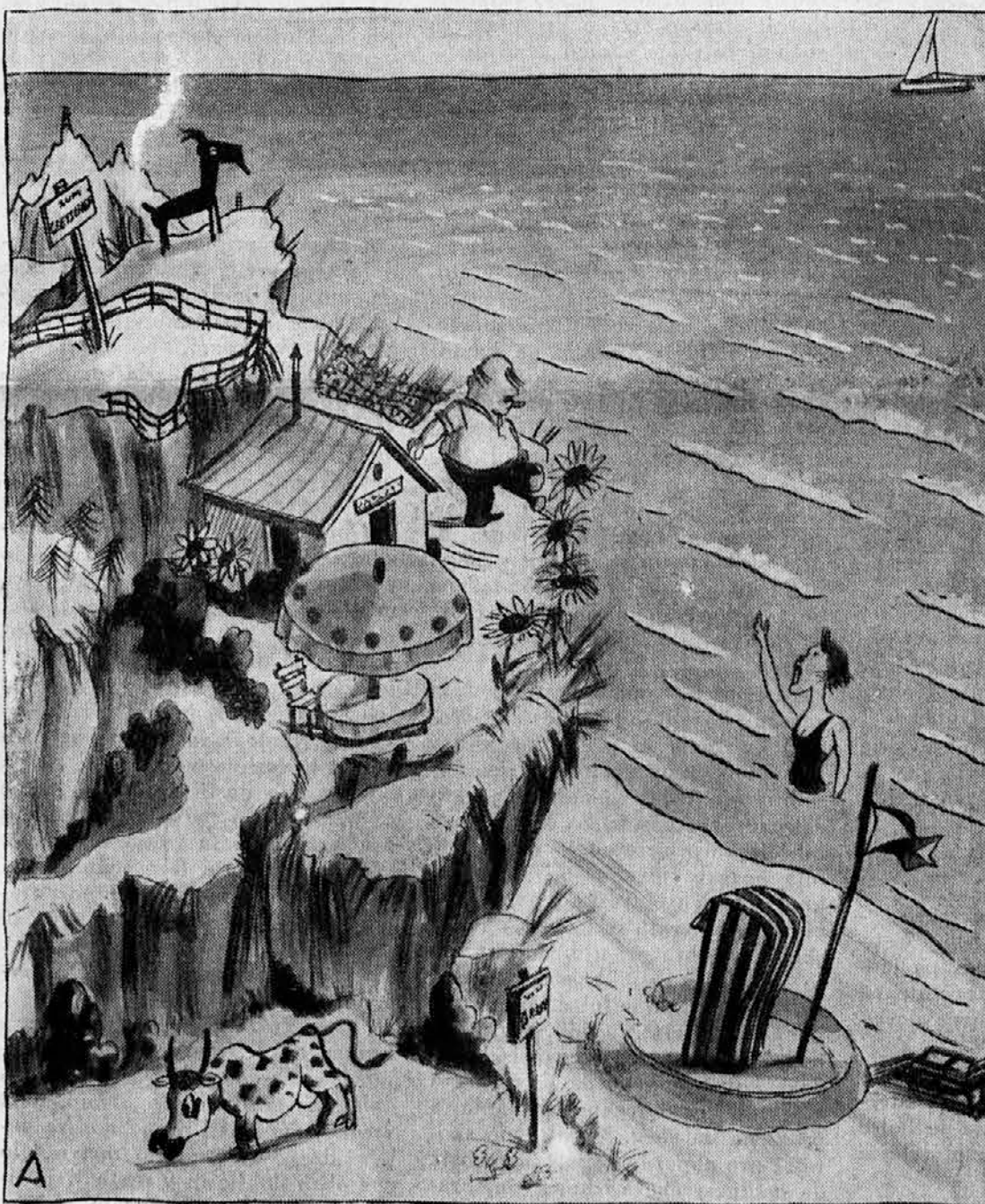
Tudi solnce škoduje!

Nedeljski solnčar je nekak nedeljski lovec na polju uganjanja sporta s svežim zrakom: človek, ki mu je prav malo do tega, da bi se na solncu telesno in duhovno odpočil, zato pa tem več do vtisa, ki bi ga hotel napraviti kot zagorel sportnik.

Solnčni žarki pordeče in ožgo kožo, ki ni vajena svetlobe. Čim delj in čim močnejše delujejo žarki, tem globlji je njihov učinek. Žarki zožé krvne cevke spodnjih kožnih plasti in spravijo v nered ves krvni krogotok. Po treh do šestih urah nastopi navadno mrzlica, ki utegne zrasti do 40 stopinj. Pod ožgano vrhno plastjo kože se jame nabirati voda. Vročica in bolečine trajajo časih po več dni. Posebno nevarna je pri plavalasih in svetlopoltih ljudeh. In vse to samo zato, ker človek iz gole ničemurnosti in pohlepa po solncu izgubi pamet in postane otrok!

Nekaj nasvetov, kako dobite zdravo ogorelo kožo!

Ko se začne topli letni čas, se počasi privajajte solnčnim žarkom

Idealna weekendska hišica

Spredej prostrano sinje morje — zadaj s snegom pokrite gore

cu. „Delo je oddih“ — to je novo geslo. In kdor je že kdaj v solnčni pripeki sestavljal zlozljivi čoln, kdor je že svojih osem ur veslal ali pa vlekel težak šotor v hrib, bo to potrdil.

Saj je skoraj pravečata revolucija, kar je v zadnjih letih izvršil

naučil sama razpolagati in odločati in nositi odgovornost. In mi starejši bi se ravnali od mladih lahko mnogo naučili. Tu ne gre za respekt in starostne razlike! Zakaj mladi so nesentimentalni, zanesljivi in zdravi ljudje, ki so se razvili iz novega gibanja „nazaj k naravi“.

V začetku je bil napredek. Napredek je bil potreben. Toda z napredkom je prišla — nezadovoljnost. Kar naenkrat smo dobili stroje, tempo, ritem, največjo izrabo delovne sile in delovnih možnosti — ali se nam je pa zato kaj boljše godilo?

V začetku morda že, vsaj na zunaj. Toda ljudje so postali razdraženi, neuravnovešeni in malone vsi so trpeli za boleznijo časa, za nervoznostjo. Nekaj je bilo torej treba storiti; kako so neki napravili v drugih deželah?

Na Angleškem so že v začetku stoletja posvetili poldrugi dan v tednu oddihu. Pol sobote in vso nedeljo — tega si nihče ni dal vzeti. Ta oddih je obstajal v — sportu. In sicer izpočetka ne v sportu splošnosti, širokih plasti prebivalstva. Nego v sportu poklicnih sportnikov — in v sportu gledalcev, oboje lepo ločeno.

S tem pa se ne bi našim ljudem, ki trdo delajo, dosti pomagalo. Toda po ovinkih smo prišli od angleškega weekenda do našega. Naš nedeljski odmor je zdrav in postaja tipično naš. Pri nas to ni rodbinski izlet, kakršen je še danes v navadi na Francoskem, tudi ne preselitev v poletne hišice kakor v bogatih severnih deželah, v Skandinaviji in na Finskem, in tudi ne romanje množic k velikim sportnim prireditvam kakor na Angleškem. Naš nedeljski oddih je — res, kaj je prav za prav ta oddih?

Naš weekend se bistveno razlikuje od podobnih stremljenj drugih narodov, zakaj pri nas skuša v velikem skupnem toku vsakdo na svoj način odkriti naravo, ki jo mora ves teden pogrešati. Pa naj že to bo z navadnimi pešizletji, z veslanjem, jadranjem na morju, plavanjem ali pa z vožnjami na motornih kolesih — povsod je nekaj drugega, v bistvu pa vendar zmerom isto.

Naš weekend (izgovori: vikend) se pravi: gibanje, napor, telesna utrujenost. Pa vendar oddih? Važno je to spoznanje: nič več ne gre danes za „odpočitek“ kakor v prejšnjih desetletjih, za popolno sprosti-

Iz tehničnih razlogov je morala danes izostati „Kronika tedna“.

Daritve ljudi pri Indijancih

Kot detektiv na visokem severu

Napisal Richard Wilkinson (Edmonton, Kanada)

s tem, da hodite dosti na balkon ali teraso, če razpolagate z njo, drugače pa kam drugam na prosto, kjer se vam ni treba ženirati. Toda izpočetka morate paziti, da pridejo solnčni žarki do vas le posredno, torej ne hodite direktno na sonce! Namažite si vse telo najrajši s čistimi toliščami ali olji. Ko se tako počasi privadite solncu, ima koža dovolj časa, da stvari barvila, tako imenovane pigmente, ki bodo pozneje služili za nekatere svetlobne in toplotne filtre. Tako vam bo polt postala mehka in gladka ko svila in bo počasi temnela v zdravo rjavino.

Za solnčne kopeli same pa priporoča nemška visoka šola za telesne vaje v Berlinu tale recept:

1. dan: dvakrat po 10 minut obsevanja na solncu v sportni srajci in hlačah.

2. dan: dvakrat po 10 minut obsevanja brez sportne srajce in v hlačah. Dvakrat po 10 minut obsevanja v sportni srajci in hlačah.

3. dan: dvakrat po 20 minut obsevanja brez sportne srajce in v hlačah. Dvakrat po 20 minut obsevanja v sportni srajci in hlačah.

4. dan: dvakrat po 30 minut obsevanja brez sportne srajce in v hlačah. Dvakrat po 30 minut obsevanja v sportni srajci in hlačah.

5. dan: 60–80 minut obsevanja brez sportne srajce in v hlačah.

Če se ravnate po tem receptu, se vam tudi v najhujšem solncu ni več bati, da bi dobil nevarno solnčarico.

Ako vas solnce malo ožge, se posujte s pudrom in namažite s čistimi olji. Če vas huje ožge, pa morate iti k zdravniku, drugače utegne imeti bolj ali manj nevarne posledice.

Maroge na koži se navadno pojavijo tedaj, če ste se poprej odrgnili s toaletno vodo. Zato je bolje to opustiti, če pa že hočete, delajte v senci.

Vest, da se pripravlja velika policijska akcija na skrajnem severu Kanade, je pri Indijancih tistih krajev očitno zbudila strah in grozo. Sicer so področja med Hudsonovim zalivom in Aljasko že dolgo pod nadzorstvom kanadske policijske konjenice, ki ji tudi jaz pripadam. Toda ti predeli so tako prostrani in tako malo obljubljeni, da mnogi tamkajšnji prebivalci vse življenje še niso videli kanadskega uradnika ne policista.

Življenje teh najsevernejših Indijancev je silno primitivno; izpolnjujeta ga samo lov in ribarjenje. Zato so se tudi ohranile še ge in navade teh ljudi, ki so popolnoma odrezani od ostalega sveta, take, kakršne so bile v pamti veku. Oni redki potniki, ki se jim je posrečilo prodreti do najskrajnejših točk države, pa so pripovedovali strašne reči o grozotah, ki so jim bili priče med temi Indijanci. Zato je vlada sklenila poslati tjakaj več policijskih patrolj, da dobi zanesljiva poročila.

Zakopana glava

Mojemu oddelku so dodelili predele ob gornjem toku reke Liard, da ga podrobno raziščemo. Prebivalci pa so bili že zvedeli o našem prihodu in se niso čutili čisto nedolžne; zakaj vse naselbine, kamor smo prišli, so bile prazne in zapuščene. Dneve in dneve smo zamah gledali, kje bomo zagledali kakega človeka, dokler se nam ni želja izpolnila na nepričakovan in strašen način. Ker je bilo že pozno zvečer, smo šli v eno izmed zapuščenih indijanskih koč in se v njej prijetno utaborili; zunaj je brila ledena burja s snegom in smo bili veseli, da nam ni bilo treba prenočevati v šotorih.

Zdajci pa smo se prestrašeni zgenili: kaj ni bilo bolešno ječanje, kar nam je prišlo na ušesa? Nemudoma smo pregledali vso naselbino, in tedaj se nam je prikazal grozoten prizor. Za kočjo, ki je bila najbolj zgrajena — gotovo je bila poglavarjeva — je stala pokonci na tleh človeška glava, sama glava, brez vratu in telesa! V enem skoku smo bili pri njej in izkazalo se je, da je res, kar smo domnevali: živ človek je bil do brade zakopan v zmazlo zemljo! Sneg, ki je padel zadnje ure, je zabrisal sledove kopanja, tako da se je glava videla kakor odrezana od trupla in položena na sneg. Morali smo skoraj 1 uro naporno kopati in grebsti, da smo nesrečnega izkopali in spravili v našo kočjo, kjer se je ob toplem čaju in z vročimi obkladki počasi opomogel. Toda šele drugo jutro nam je mogel več povedati o svoji usodi. Indijansko pleme, ki

mu je nesrečnej pripadal, je zvečer pred našim prihodom zvedelo od sla iz sosednje vasi o našem prihodu; zato je sklenilo vas zapustiti in se zateči v gorsko votlino, ki jih je dosti v tistih krajih. Obenem pa je njihov vrah zahteval človeško daritev bogu zapuščenih naselbin, češ da se potem ne bo njihovim kočam in vsemu, kar je v njih, nič hudega zgodilo. In tako je moral nesrečnej, ki smo ga izkopali, štirinajst ur nag prebiti v zmazli zemlji, kjer ga je čakala na vračevo odredbo strašna smrt.

Nevesti lovskih bogov

V naslednjih tednih nam je Billy — tako smo imenovali našega varovanca — še mnogo koristil. Najprej smo ga poslali k njegovim ljudem s poročilom, da imamo namen ostati tako dolgo v teh krajih, dokler se ne vrnejo v svojo vas. Ker Indijanci ne bi mogli dolgo vzdržati v mrzlih votlinah, so res začeli prihajati iz svojih skrivališč. S tem se je začelo naše pravo delo: oprežno smo skušali dobiti pregled o življenjskih šegah in navadah Indijancev. Pod Billyjevim vodstvom smo se čisto nenadejano pojavili zdaj tu zdaj tam, da smo jih videli pri njihovih verskih obredih, pri sodnih razpravah in izvršitvi kazni. Uspeh našega opazovanja je bil ta, da smo se sami prepričali, da poročila o nečloveških običajih Indijancev, ki smo dostikrat čuli o njih, niso prav nič pretiravala.

Tako smo nekega dne zagledali vse prebivalstvo vasi zbrano v gozdu. Na čelu sta jim bila vrah in poglavar, za njima pa sta šli dve mladi deklici z jelkovimi vejicami okoli glave in potem ostalo prebivalstvo. „Danes bo velik praznik,“ je važno rekel Billy, ko so nam Indijanci izginili izpred oči. „Veliki bog ribolova in veliki bog lova dobita neveste v vsaki vasi; potem bo vse leto dosti rib in divjačine za vse.“ Mislili smo, da bodo mladi deklici, ki smo ju videli, na simboličen način poročili z omenjenima bogovima, in smo radovedno vprašali, kakšne bodo neki poročne slavnosti. „Ena nevesta v vodo, druga pa mrtva od puščic,“ je ravnodušno odgovoril Billy.

Vsi v grozi smo planili za izprevidom, da rešimo nesrečnici. Indijanci so se sicer, ko so nas zagledali, razbegnili na vse strani, toda vseeno smo prišli prepozno. Na nekem drevesu je viselo mrtvo telo ene obeh deklic in v prsih ji je tičalo najmanj dva tucata puščic. Billy nam je potem povedal, da je vsak moški ustrelil po eno puščico v srce nesrečne žrtve. Štirioglasta luknja v ledu bližnjega ribnika pa je dokazovala, da je tudi voda že sprejela svojo „nevesto“. In tak prizor se vrši tudi v vseh drugih vasa-

Mož v plaz

Sploh uniči malikovanje pri teh ljudstvih nešteto ljudi. Tako na

primer darujejo, kadar hudo sneži in je zato lov nemogoč, živega človeka bogu vremena. Žrtev odvedejo na vrh gore, jo tam zvežejo in potem spuste po pobočju nizdol. Okoli nesrečnega se seveda hitro napravi plaz, ki ga z vrtoglavo naglico kotali po strmini. Iz tega, kakšen je nastali plaz, velik ali majhen, sklepajo potem Indijanci, ali pomeni dobro ali slabo; če jim ne kaže dobro, stvar še isto zimo celo večkrat ponove.

Prostovoljna žrtev

Posebno strašni so običaji, kadar se pleme pripravlja na bojni pohod: vsak moški prebivalec nosi takrat s seboj kos otroškega srca, ki si ga vzame iz trupla pošvečene žrtve, da si tako zagotovi pogum in moč. Ljudi, ki jih je treba darovati bogovom, izbere največkrat vrah. Tako ima usodo svojega rodu popolnoma v rokah. Prav verjetno je, da si za daritve izbere najrajši take ljudi, ki so se mu kako zamerili ali pa so mu prinašali premalo darov. Toda najmanj enkrat na leto, navadno na praznik, ki bi se po svojem pomenu nekako ujemal z našim kresom, mora biti žrtev prostovoljna. V velik kamenit čeber nalijejo vode in jo segrejejo, dokler ne zavre. In največje časti in spoštovanja je vreden tisti iz plemena, kdor se med vračevim petjem vije v vrelo vodo in tako daruje svoje življenje v blagor svojega rodu. Vsebinsko čebra potem razlijejo po svojih loviščih.

Čaša s strupom

Sodstvo, ki je takisto v vračevih rokah, spominja po svojih grozotah na orientalske metode. Že ugotovitev krivca je nepravilna in združena s trpinčenjem. Če se je pripetil kak zločin in storilec ni moči izslediti, se sestane vse prebivalstvo k posvetovanju. Tedaj dá vrah vsakomur v roke neko pijačo, ki jo mora na dušek popiti. Poprej pa je vrah vsul v eno izmed čaš strup, in kdor dobi zastrupljeno čašo v roke, mora v strašnih mukah čez nekaj ur umreti, kar je obenem dokaz, da je on krivec. Strup pa ima — pripravljajo ga iz soka nekih rastlin — tako ogaoben okus, da ga „zločinec“ dostikrat takoj ko ga je požrl, spet izbljuje in se tako reši smrti. V tem primeru vidi pleme sicer še zmemor v njem krivca, toda kazni na njem nič več ne ponovi. Da ima vrah pri razdeljevanju čaš popolnoma svobodne roke in lahko naprti krivdo za zločin komur hoče, se samo po sebi razume.

Peklenske muke

Izvršitev kazni že sama kaže, kako silno uživa to ljudstvo ob peklenskih mukah, ki jih mora nesrečna žrtev pretrpeti. Tako na primer se zgodi, da postavijo zločinca do vratu v poln čeber vode, nato pa vsujejo vanj kako jedko rudnino, ki polagoma nesrečniku ko-

Plavati znate – a reševati?

Kako rešiš utaplajoče se ljudi. — Vaje na suhem

Plavanje in reševanje je dvojje. To dokazuje veliko število nesreč, ki se leto za leto pripetijo tudi prvovrstnim plavalcem, kadar rešujejo utaplajoče se ljudi. Pri reševanju ne gre toliko za to, da zna reševalec dobro plavati, kakor da je spreten in okreten pri reševanju.

Kako se rešiš iz objema

Vsi, kateri se utaplajo, celo otroci, dobe v smrtni stiski moči, ki jih človek v normalnih razmerah nikoli nima. Tako se dogodi, da potegne celo polodrasel otrok s seboj v globino do-

naučiti nekaterih prijemov in gibov, da mu v vodi ne bo treba šele misliti na to, kako se bo rešil utapljenca. Najvažnejše ni, kako reši utapljalca; dosti važnejše je, kako se sam rešiš iz njegovega objema. Plavalec, ki se ga nesrečnež oklene z rokami in nogami, mora poriniti desno roko z vso silo proti bradi in ustom utapljalca, da mu potisne glavo nazaj v tilnik. Bolečina, ki jo tak prijem povzroči, prisili utapljalca, da razklene roke in noge. Z nekaj vaje bo vsak plavalec hitro obvladal ta prijem.

Priplavaj od zadaj!

To je prva zapoved, če se hočeš ogniti nevarnega objema. Reševalec priplava kak poldrugi meter do utapljalca in ga nato zgrabi od zadaj.

Prijemov za reševanje je kakšna dva tucata. Toda v praksi zadošča, če jih znaš tri ali štiri. Najvažnejši je prijem za glavo. Reševalec prime ponesrečenca od zadaj za glavo tako, da prideta palca za ušesa, mezinca pa vzdolž spodnje čeljusti. Pri nobenem prijemu pa ne sme reševalec z roko zgrabiti utapljalca za vrat ali mu stisniti sapnik. Glavni pogoj pri tej vrsti reševanja je ta, da zna reševalec dobro plavati na hrbtnu.

Prijema okoli lehti in pod pazduho

Pri prijemu okoli lehti prime reševalec utapljalca za obe lehti nekako

pri komolcu in ju pritisne zadaj k telesu. S tem doseže, da utapljalca ne more uporabljati rok, in se ga zato tudi ne more okleniti, ter spravi utapljalca pol nesoč ga, pol vlekoč na hrbtnu plavaje na breg.

Prijem pod pazduho se uporablja največ pri ljudeh, ki so že izgubili za-

utapljalca zadaj k telesu, da se tudi s to roko ne more geniti.

Kako obuja neveščak utopljenca

Nikakih radikalnih metod, kakor na primer postavljanje ponesrečenca na glavo! Kdor ni zdravnik, bo s tem bolj škodoval kakor koristil. Prvo je, da očistiš ponesrečencu usta, nos, uše-

Vaja na suhem: kako se rešiš objema

brega odraslega plavalca. Največja nevarnost je v tem, da se človek, ko se utaplja, zgrabi za reševalca. Njegova edina želja je, da bi se obdržal na površini, in zato se ga z vso silo oklene. Zato bi se moral tudi najboljši plavalec poprej na suhem ali pa v sobi

žo razje, da ne ostane od njega drugega kakor golo meso. To traja časih tedne in tedne, dokler ne nastopi smrt. Ali pa dajejo ujetniku tako dolgo zelo slane jedi in pijače, da naposled pred prepolnimi skledami v doslovnem pomenu besede od lakote umre ali za zblazni. Vselej pa si izberejo take metode za usmrnitev, da nesrečnež kar se da dolgo trpi; tako imajo drugi zadosti prilike, da uživajo in se naslajajo ob njegovem trpljenju.

Naša naloga ob reki Liard je bila s poročilom o tamkajšnjih razmerah končana, zakaj da bi skušali te strašne običaje odpraviti, je bila naša trojica dosti premajhna. Toda kanadska vlada pripravlja zdaj primerne odredbe, da narode najskrajnejšega severa vsaj malo civilizira. Izpočetka seveda ne pojde lahko; toda prepričan sem, da se bodo Indijanci sami oddehnili, ko bo konec moči njihovih vračev, ki danes ravnaajo njihovo usodo.

Prijem za glavo

vest. Reševalec prime utapljalca s spodnjo lehtjo ali pa z obema rokama pod pazduho ter ga v tem položaju pošev vleče s seboj.

Če se ponesrečenec posebno obupno brani, priplava reševalec od zadaj k njemu, seže z desno lehtjo pod njegovo desno laketo in mu uklene prsi in tilnik, z levice pa pritisne levo laketo

sa in žrelo blata in peska. Potem ga položiš čez kolena ali čez stol z obrazom na zemljo, da more voda, ki je prišla v sapnik, odteči. Rahli udarci s plosko roko po hrbtnu učinek pospeše.

Nato položi ponesrečenca z obrazom na tla, in sicer tako, da mu glavo obrneš v stran in mu iztegneš lehti. Nato poklekneš na ponesrečenca in pritiskaš v razdobjih po pol minute s svojo težo nanj, obenem pa z obema rokama — s palcem na hrbtnico, z drugimi prsti pa ob spodnjem delu prsnega koša — te pritiske ojačiš. Od časa do časa mu nato vzdiguješ in spuščaš lehti.

Dostikrat se življenje vrne šele čez več ur. Reševalčeva dolžnost je, da tako dolgo ne odneha, dokler ne pride zdravnik. Šele on bo vedel povedati, ali je reševanje uspelo ali pa je vsak nadaljnji poskus zaman.

Zdaj gre za res!

Naš nagradni natečaj se zaključuje. Po dosedanjem pregledu došlega materiala, ki ga naša uprava vestno ureja in pripravlja za žrebanje, smemo reči, da se je na naš veliki nagradni natečaj v vrednosti

25.000 Din

odzvalo lepo število naših naročnikov. Toda dosti jih je, ki tega še niso storili, prepričani pa smo, da bodo vendarle izrabili izredno priložnost, ki jim jo dajemo. Vsem tem naročnikom, ki torej še niso poslali zloženke, dajemo priliko za to do

20. julija t. l.

Do tega dne do 6. ure popoldne je še čas, da pošljejo zloženko ali pa jo osebno prinesejo v našo upravo. Kdor ne mara zloženke striči iz lista, da si ga ne pokvari, naj takoj piše naši upravi in sporoči svoj natančni naslov, da mu jo pošljemo. Kdor bi rad vedel, katero številko je dobila njegova zloženka, naj se prav tako obrne na našo upravo, priložiti pa mora za poštino in manipulacijo 3 Din v znamkah.

Isti dan, ki smo ga določili kot poslednji rok za sprejemanje zloženek, t. j. 20. julij, je obenem tudi

poslednji rok za poravnanje naročnine.

Kdor torej do 20. julija 1932 do 6. ure popoldne ne bi poravnal naročnine za list do konca septembra, ne bo imel pravice do tekmovanja za nagrade, tudi tedaj ne, če bi bil zloženko pravilno rešil in jo odposlal. Zakaj do udeležbe pri tekmovanju za naše nagrade imajo pravico samo tisti naročniki, ki pošljejo pravilno rešeno zloženko in plačajo naročnino do konca 3. četrtletja. Kdor prvega ali drugega še ni uredil, naj se požuri, ker se bo žrebanje za naše lepe nagrade vršilo

25. julija t. l.

Nič več ni časa za premišljanje ali odlaganje! Zdaj gre za res! Če je kdo našo položnico izgubil (poslali smo jo vsem naročnikom), naj gre na pošto in kupi prazno položnico (stane 25 par), nanjo pa naj napiše: Upravi Druž. Tednika Romana, Ljubljana, Breg 10 in številko našega računa pri Poštni hranilnici v Ljubljani, ki je 15.393.

Naše nagrade so:

Prva nagrada 4.000 Din v gotovini, naslednje nagrade pa so: moško ali žensko kolo v vrednosti 1.750 Din, kuhinjska garnitura v vrednosti 800 Din, jedilni servis, kavni servis, čajni servis, porcelanska garnitura za dišave, blago za ženske obleke, „Kuhinjsko čudo“ (samovar), moški ali ženski čevlji, lepe knjige in serije umetniških razglednic. Prihodnja številka Vam bo z natančnim opisom navedenih nagrad prijetno presenečenje.

Zato Vam svetujemo, da tekmujete! Izpolnite vse pogoje, da boste upravičeni do tekmovanja za nagradni natečaj! Ne pozabite plačati naročnino v prvih dneh julija. Zdaj boste denar laže utrpeli kakor pozneje.

1. in 2. julija bomo torej stopili na pošto in plačali naročnino za „Družinski Tednik Roman“!

HUMOR

Matematika in ženske

Govorili so o lepih ženskah, o interesantnih in mičnih. Nekdo je rekel: „Ali se vam ženska zdi taka ali taka, je samo stvar okusa.“

„Ne,“ je odgovoril Roda Roda. „Jaz imam za te reči algebrastične obrazce. Postavim, da je „a“ bleščeča zunanost ženske in „v“ njen razum. Potem je mična ženska = a + v, lepa ženska = a - v, in interesantna = v - a.“

Potegnili ga je

Pri znanem industrijcu N. je zbrana odlična družba, najlepše dame vsega mesta so med povabljenimi. Neki že priletni samec kar preveč dvori lepi domačici: „Kako krasno postavbo imate, milostljiva... in kako lepe noge!“

„Ali bi tudi radi videli,“ ga vpraša tedaj domačica, „kje so me operirali za slepičem?“

Grobna tišina.

„Pojdite z menoj, pa vam pokažem!“

In v grozo vse družbe hišna gospa vstane in stopi k oknu. Nato se obrne k gostom:

„Vidite, tamle čez cesto... v kliniki!“

Iz izkušnje vedo

Roza Féron je bila v Napoleonovih časih slavna igralka, toda bolj kakor umetnica je slovela po svojih ljubezenskih avanturah. Nekoč je nastopila v hlačah in neki navdušen gledalec je vzkliznil: „Stavim, da jo ima polovica občinstva res za moškega!“

Njegov skeptični soseda pa je odvrnil:

„Druga polovica pa iz izkušnje ve, da to ni res.“

Dovolite, da vam predstavim svojo mater!

Napisala I. Horvath

Oče je prvi postal pozoren na njen veselo pričakujoči obraz.

Razumela sta se kakor dva dobra tovariša, in tudi to pot so oči prehitale usta:

„Kaj pa ti je danes, Tereza?“

Mati je pri tem vprašanju še bolj zlezla vase. Njene oči, ki so v njih zmerom tlele zle slutnje, so se tako plaho obrnile k hčeri, da je želja, kako bi jo osrečila, prekipela iz nje.

„Danes popoldne pride Američan.“

Tereza se je z njim seznanila na velikem oceanskem parniku. Bila je njegova sosedka pri večerji in on je bil videti zelo srečen. Saj pa je bila Tereza res mikavna v svoji ciklamnobarvni večerni obleki in se je obračala s tako prirodno ljubkostjo, kakor bi vse življenje ne počela drugega kakor se vozila na luksurnih parnikih iz Evrope v Ameriko in nazaj. In pri tem je to večerno obleko z nekaterimi drugimi toaletami dobila šele v poslednjem trenutku od slavne pevke, ki se je zgrozila, ko je zagledala Terezino garderobo: „Saj sem v oglasu dovolj jasno rekla, da iščem spremljevalko za potovanje, in je vendar na dlani, da bo morala jesti z menoj pri isti mizi!“

Tereza že dolgo ni več verovala v čudeže. Na tej vožnji pa je morala neprestano misliti:

Živelja je nekoč uboga deklica, ki je šla v širni svet, da si zasluži denarja, in tedaj je srečala princa iz devete dežele...

In zdaj pride, res pride, kakor ji je bil obljubil, ko ji je poslednjič stisnil roko v slovo.

„Ničesar se mu nisem zlagala,“ je premišljala Tereza in gledala po staromodni sobi in primerjala svojo preprosto obleko, ki si jo je sama napravila, s takratno ciklamnobarvno večerno toaleta.

Za razmišljanje zdaj ni več časa. Pravkar je v veži zazvonilo. Saj ji bo že oče kako pomagal iz zadrege. Ravno ko sveča stoji pred zrcalom in se ukvarja s kravato. On bo že znal Američanu povedati, da je v stari Evropi pač „tak“.

Zgodaj osivela mati z že nekoliko ukrivljenim hrbtom se prizadevno vrti okoli vročega štedilnika v kuhinji. Tudi ona opravlja prav tako važno delo kakor njen gospodar in mož. Le-ta bo moral pred gostom reprezentirati čast hiše, ona pa bo morala zunaj poskrbeti, da bo vse v redu. Na njenem od vročine vlažno bleščečem obrazu se razodeva veliko notranje razburjenje:

„Nu, Tereza, kaj je?“ vpraša plaho, ko stopi hči v kuhinjo.

Toda Tereza ne utegne pripovedovati. Vzame pripravljeno skledo z rožnato pečenim mesom, bežno poljubi mater na čelo, jo potolaži na pozneje in že je ni več.

Mati pripravi drugo skledo in oprezno zakašlja izza vrat. To je

dogovorjeno znamenje, na katero se smejo vrata le toliko odpreti, da lahko druga roka prevzame skledo. Toda pogovor v sobi je tako živahen, da je Tereza gotovo preslišala. Mati zahrka in še enkrat zakašlja, in nato se vrata odpro. Zgarana materina roka drži porcelanasto skledo tako boječe, tako oprezno, kakor da v njej ne bi bila jed, nego, za življenje in umiranje pripravljeno materino srce.

„Roka moje matere,“ izpreleti Terezo.

Ta roka je vse popoldne marljivo delala. Rdečila se je zdaj od vročine štedilnika, zdaj od ledeno mrzle studenčnice; ta roka je edino veličastno v tem temnem stanovanju. Kakšno ji bo neki plačilo? To, kar je že od nekdaj usojeno dobrim in pravičnim. Sklenjena v naročju in zapuščena bo čakala, kdaj ji bodo oni, ki pojdejo veselo mimo

nje, kot miloščino privoščili nasmeh zadovoljstva.

Preden se mati zave, jo Tereza potegne s seboj v sobo, in preden kdo kaj opazi, stojita pred Američanom:

„Mister Richards, dovolite, da vas predstavim svoji materi,“ reče Tereza glasno in uporno, pri sebi pa si misli:

„In če ostanem vse življenje siromašna, svoje matere ne dam, da bi jo kdo preziral!“

Kakor da bi kdo imel tako grde namene!...

Mr. Richards je skočil pokonci in se globoko, zelo globoko priklonil. Morda je že od prvega trenutka sklenil vase to nespretno staro ženico, ki mu je od zadrege skoraj brez zavesti, ponudila roko.

Moški so v teh stvareh nepreračunljivi. Časih jim je v veselje, da morejo biti onemogli stari ženi viteški kavalirji. Ko je mati smuknila ven, da se preobleče, je Tereza nalila novega čaja v skodelice. In pri tem se je morala obrniti stran, da skrije solze, ki so se ji od sreče zalesketale v obeh.

Stari kočijaž

Slička iz življenja

Stari kočijaž je dremal na kozlu. Počasi je stopala mršava kobila po cesti in voz se je škripaje majal za njo. Mahavo so visele vajeti kakor zaspane misli starega moža, ki je sedel zgrbljen v svojem zelenkastem plašču.

Srebrn smeh je zadonel, jasno ko klic lastavic. Pocestni dečki so se prikazali, in objestno so se vsuli njihov porogljivi vzkliki na smešno kočijo.

„He, rača stara!“

„Poženi, še dirko dobiš!“

„Glej, dohitim ga,“ je zavpil droben deček in oči so se mu zasvetile od zadovoljstva.

Stekel je do voza in stopil na stopico.

Stari kočijaž se je obrnil. Ti paglavci so ga zbadali ko piki os. Venomer so se podili okrog njega in se norčevali iz njegove utrujenosti. Rdečica jeze, nemara tudi sramu, je pokrila njegov oveneli nagubani obraz. Iztegnil je roko in zamahnil z bičem proti neprevidevemu dečku.

Dečko se je hotel ogniti udarcu, odskočil je in priletel na kamen. Kobila se je zbudila iz svojih sanj in potegnila v stran.

In zdajci je bil dečko pod kolesi. Voz je potegnil in šel čezenj. Kriki groze so se začuli.

Topo je kočijaž ustavil in hotel stopiti s kozla. Z vseh strani so se vsule psovke nanj.

Ljudje so se pojavili, kakor vstali iz tal, in se grozeče zgrnili okoli njega. Nekaj korakov proč so nekateri poklekili kraj drobnega telesca, ki je iz njega curljala kri na tlakovana tla.

Starec se ni zgenil. Dogodek mu najbrž še ni prodril do možganov. Slutil je, da se je zgodilo nekaj nepopravljivega, toda povedati ne bi mogel, kaj.

Ljudje so zavihteli pesti.

Stražnik je jel razganjati množico.

„Kaj se je zgodilo?“

Vsi hkrati so odgovorili:

„Stari je povozil otroka!“

„Ali ni to strašno, toliko je star, pa ne more prenesti, če si takle dečko privoščijo nedolžno šalo na njegov rovaš?“

„Kamenjanja je vreden, razbojnik stari!“

„Mir!“ je zapovedujoče velel stražnik. „Kako vam je ime?“ se je obrnil h kočijažu.

„Anzelm Benoit, gospod stražnik,“ je odgovoril stari in nerodno predejal ogoljeni cilindar v drugo roko. „Rojen sem v Havru in že petdeset let vozim. V sosednjem okraju me vsi poznajo. In vsi vam bodo povedali, da ni stari Anzelm še nikoli nič zgrešil.“

„Mislim, da vas poštenost to pot ne bo rešila,“ je kratko odgovoril stražnik. Ljudje so med tem pripravili nekako nosilnico in položili drobno telesce nanjo. Zdelo se je plosko ko papir, tako tenko, tako nežno. Velike oči sredi plavalasga obrazka je že pokrila tenčica, ki se je zgoščala vse bolj in bolj.

Sovražni vrišč, ki je bil za trenutek utihnil, je iznova udaril na dan.

„Naprej, odvedite ga na stražnico,“ je rekel drugi stražnik, ki ga je privabil trušč, in surovo zgrabil starca pod pazduho.

Kočijaž se je stresel pod tem onečašujočim ga dotikom. Da ga bodo gnali po mestu med dvema stražnikoma kakor zločinca? Kaj je zgrešil, če je zamahnil z bičem, nič huje kakor drugače, kadar so paglavci prišli preblizu njegovemu vozu? Ali je bila njegova krivda, da je dečko padel in je prav takrat kobila potegnila?

Kot siromak, vaje udarcev usode, je sklonil ramena pod to novo sramoto. Stresel se je na svojih krivih nogah in plaho pogledal okoli sebe, kakor proseč pomoči. Toda na obrazih je videl samo prezir, gnus, sovraštvo. Nikjer sočutja, nikjer usmiljenja.

Kako naj dopove tej bevsakajoči množici, da je samo žrtev strašne usode? Njim vsem, ki so smrt klicali nanj, bi tako rad odprl svoje srce, dokazal svojo nedolžnost in jim povedal, da se v teh nekaj sekundah ne more poštenjak izpremeniti v zločinca, toda bilo mu je tako hudo in tesno kakor bi bil že v celici, kamor ga zdaj peljejo. Stisnilo ga je v vratu, da ni mogel sline požreti, in kamen, ki se je otrok nad njim spoteknil, mu je ležal na prsih ko mōra.

„No ali se bomo zgenili?“ je zagodrnjal stražnik in ga sunil v hrbet.

„In moja kobila, ali naj tu ostane?“

Trudno se je kljuse obrnilo in pogledalo gospodarja s svojimi dobrimi živalskimi očmi. Ona edina se je zdela, da sočustvuje v njegovi boleti. Kakor bi mu hotela pokazati, da se ne odreče svojega dvajsetletnega tovariša, čeprav se vsi drugi obračajo od njega.

„Moral bi ji dati krme in jo odvesti v hlev. Dosti je že danes prehodila. In mlada tudi ni več! Kdo bo skrbel zanjo, če mene odvedete?“

„Ali ni sramota,“ se je začul glas iz množice, „samo na svoje kljuse misli, in uboga mati bo zvečer...“

„Taki so, starci. Ni jih večjih sebičnejšev od njih,“ je pritrdil drugi.

„Naprej, sédi na kozla, jaz pa bom zraven tebe,“ je rekel stražnik. „Na stražnici boš lahko dalje govoril.“

Pod pekočim junijskim solncem se je odmajal voz skozi prah. Promet, ki se je bil za nekaj trenutkov ustavil, je spet oživel. Zvonci tramvajev so zvonili in pasanti so šli po svojih poslih. Tok življenja je preplaval tragedijo, kakor da je sploh ne bi bilo. Le kapljica krvi je še rdečila kameniti tlak.

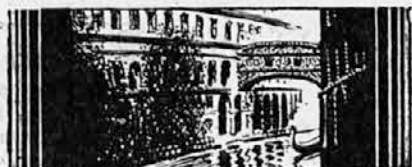

„Danes pa prihaja davčni izterjevalec kar pri oknu — radoveden sem, kako naj se mu to pot izmažem —“

„Hopla — hvala Bogu!“

MOST VZDIHOV

ZGODOVINSKI ROMAN
NAPISAL MICHEL ZEVACO

33. nadaljevanje

Kaj se je do zdaj zgodilo:

Dožev sin Roland Candiano je po šestih letih ječe pobegnil iz beneških temnic, kamor ga je vrglo izdajstvo njegovih „prijateljev“ tisti večer, ko se je imel zaročiti z beneško plemkinjo Leonoro Dandolo. Njegova prva pot iz ječe je bila k očetu, sivolasemu Candianu, ki mu je dal takratni veliki inkvizitor in poznejši dož Foscari vpričo uklenjenega Rolanda iztekniti oči. Našel ga je v neki vasi, kjer so se otroci norčevali iz slepega starca: Candiano je bil blazen!... Roland je hotel poiskati mater: izvedel je, da je umrla od žalosti. Povprašal je po Leonori: povedali so mu, da se je poročila z njegovim sovražnikom Altierijem... Nesrečnež ni vedel, da so deklico nalagali, da jo je varal s kurtizano Imperijo. Ni vedel, da so ji rekli, da je Roland pobegnil iz Benetk. Ni vedel, da se je poročila z Altierijem samo zato, da reši očeta...

Za vse prestano gorje, za zločine, ki so jih storili nad njegovim očetom in materjo in nad njim, se je sklenil strašno maščevati. Prvega je zadel kardinala Bemba, druga je bila kurtizana Imperija, ki ji je ugrabil hčer Bianco. Potem pridejo na vrsto ostali: generalni kapitan Altieri, dož Foscari, veliki inkvizitor Dandolo...

Roland je spravil svojega slepega očeta in Bianco v samotno hišico v Mestru kraj Benetk, kjer skrbi zanj zvesta Juana — tista Juana, ki je žrtvovala celo svojo žensko čast, da je mogla kupiti zdravila umirajoči Rolandovi materi. To skrivališče odkrije razbojnik Sandrigo, ki pozna lepo Juano še od prej, ko je stanovala pri voditelju razbojnikov Scalabrinu, sedanjem Rolandovem prijatelju in zavezniku.

*
P. t. novi naročniki, ki jim ta kratka vsebina ne zadošča, dobe na željo brezplačno ponatis prvih 18 nadaljevanj. Nadaljnjih 14 nadaljevanj, priobčenih v št. 12–26 „Druž. Tednika“, nismo ponatisli in se dobe le v omenjenih številkah, ki jih pošljemo novim naročnikom za izjemno ceno 17 Din. Denar je treba poslati vnaprej.

„Dobro me pogledajte, gospa,“ je rekel. „Do danes sem se ukvarjal s plemenitim razbojniškim poklicem. Ime mi je Sandrigo. Boje se me dvajset milj daleč od Benetk. Če hočem, lahko zberem tolpo, da čez noč ustrahuje deželo... Toda za zdaj imam druge načrte. Napravil sem republiki velike usluge. Najmanj s čimer se mi lahko oddolže, je to, da mi podele visok čin v armadi generalnega kapitana. Če nanese prilika, recimo v vojni, lahko tudi sam postanem generalni kapitan. Hrabro sem in močan in se spoznam v vojni umetnosti. Skratka, v meni vidite viteza postavnega zunanosti, ki ima velike načrte in se mu obeta še lepa bodočnost. Ali dobite v Benetkah ali kje drugega moža, ki bi bil Bianca bolj vreden od mene?“

„Vi! Vi Biancin mož!“

V tem vzklisku se je zrcalil neprikrit prezir.

Toda Sandrigo ni pokazal, da bi bil razžaljen.

„Ljubim vašo hčer,“ je samo odgovoril. „Ljubezen, ki gori v meni, ni ena izmed tistih plitkih strasti, ki jih čas pogasi. Za dokaz vam povem tole: Imel sem Bianco v rokah. Ležala je v mojem naročju, izročena mi na milost in nemilost...“

„In?“ je trepetaje zajecjela Imperija.

„In Bianca je nedotaknjena, gospa! Tako mi pekla, to je bilo prvič, da je prišla ženska iz Sandrigovih rok devica!“

Blisk neukrotljive strasti mu je šinil iz oči. Njegov glas je postal hripav in njegov nastop grozeč.

„Premislite, gospa,“ je končal. „Ponujam vam mir in zavezništvo. Zavezništvo pravim, zakaj vaš sovražnik je strašen...“

„Kaj hočete reči?“ je zajecjela kurtizana.

„Hočem reči, da Roland Candiano...“

„Preden mineta dva dni, bo v ječi!“

„On? Potem ga slabo poznate, gospa! Videl sem ga le nekaj trenutkov, in zagotovim vam, da je ta človek zmožen kljubovati vsej beneški armadi. Poslali so kakih sto biničev nadenj. Sam je bil v obkoljeni hiši — in še danes je prost. Jutri, gospa, postanem vaš zaveznik in vaš sin, ali pa neizprosno sovražnik — kakor se odločite.“

Imperija je hotela nekaj reči, da razbojnika zadrži...

Toda Sandrigo že ni bilo nikjer več...

Kurtizana se je zgrudila na stol. Obup, ki ji je razjedal srce, je bil morda še hujši ko takrat, ko so ji Bianco ugrabili.

„Moja hči... žena razbojnika Sandriga!“ je zamrmrala. „Bianca, cvet devštva, tičdolžnosti in neomadeževanosti, je vkljub temu samo kurtizanina hči! In kdo je vr eden kurtizanine hčere? Razbojnik!“

Krčevit smeh jo je zlomil.

„Nekega dne,“ je povzela svoj tragični samogovor, „nekega dne je opazil mojo hčer sin bogatega trgovca. Zaljubil se je vanjo. Zdel se mi je razumen in dober; vse je bilo že pripravljeno za zaroko, dan poroke dogovorjen... tedaj pa je zvedel, kdo sem!... S kletvico na ustih in s prezirljivim pogledom je šel. Vsem, ki se ozro po Bianci, je v obeh pogled nesramne in porogljive radovednosti, ki mi je sunek v srce. Kurtizanina hči! Ha, ha, kaj naj postane drugega, kakor kurtizana!... Nihče nima usmiljenja z njo ne z menoj!“

Stresla se je.

„Nihče! Pač, nekoga sem pozabila! Roland je imel usmiljenje, da, on ga je imel!... V njegovem pogledu je bilo sočutje in ne nesramna pohota, ko je pogledal mojo hčer. On edini je spoštoval njeno nedolžnost!... Toda ta človek je moj smrtni sovražnik. Mrzim ga, ker mi je ugrabil mojo hčer, ker me hoče za zmerom odtrgati od nje!“

Misli so se ji za trenutek ustavile.

„Ali ga res samo zato sovražim?“ je gluho povzela. „Oh, ljubila sem ga! On pa me je zavrzel, prezrl!... Oh! Tista noč, ko sem mu izpovedala svojo ljubezen in se je

njegova roka spustila name! Vse življenje bom čutila sramoto tistega strašnega trenutka... Da, da, nečista mati, zato mrziš edinega človeka na svetu, ki ti lahko reši hčer!... Nesrečnica! Ker ga še zmerom ljubim! Niti trenutek ga nisi prestala ljubiti! Zaradi njega si prišla v Benetke, zaradi njega si se vrnila sem! In ta strast, ki si že mislila, da je umrla, zdaj spet vstaja in iznova besni... In tvoje sovražstvo je ljubezen!“

Ihtenje ji je streslo telo. Zlomljena od strasti se je zavlekla v tišči skrivni kotiček, kamor je nekoč privedla svojega ljubimca Davilo.

Velika slika v zlatem okviru je bila še zmerom na svojem mestu.

Kurtizana je vtrepetala. V duhu je zagledala strašni prizor umora Davile. In kakor takrat je tudi zdaj padla na kolena, njene roke so se iztegnile proti sliki in iz prs ji je udarilo ihtenje. Tisti trenutek je Imperija pozabila svojo hčer, pozabila je Sandrigo, pozabila Bemba in svoje sovražstvo...

Ljubezen je zmagala v njej.

XXXV

Oče

V dveh dneh je bil Scalabrino poiskal poglavarje, ki jim je moral izročiti Rolandova pisma in sporočiti njegove zapovedi. Tolpe so bile razkropljene na črti, dolgi kakih trideset milj. Scalabrino je presedel dva dni in eno noč na konju, komaj da je utegnil jesti, in podil konja z blaznim navdušenjem, ne čuteč nikake utrujenosti. Ko je opravil svoje poslanstvo, je vzel drugega konja, izpočitega, in ga poglaval v dir po cesti v Mestre. Tja je prispel okoli desetih zvečer, ko je bila torej že trda noč.

Pustil je konja v krčmi, nato pa se je skrivaj odpravil proti hišici. Bila je tiha in mrka.

Pred hišo je Scalabrino obstal. Nenavadno razburjenje je zgrabilo to robato naturo. Orjak se še vedno ni prav osvestil od blaženega veselja, da ima hčer.

„Trenutek še,“ je zamrmral. „Nega, da bi padel v hišo kakor iz neba. Prvo je, da ji ne smem povedati, da sem njen oče. Zdaj še ne... Zato pa jo bom videl! Govoril bom z njo! Šest dni jo bom gledal!“

Nenadoma ga je nekaj vznemirilo. Ob tej uri bo Bianca gotovo že v postelji in sladko spala. Kaj naj reče Juani, da jo zbudi, da jo bo mogel takoj videti? Dolgo je o tem razmišljal, in ker ni našel pravega odgovora, si je naposled rekel:

„Ali je bilo vredno, da sem tako drvel! Počakati moram do jutri zjutraj; druge poti ni. Nu, v hišo pa vendarle lahko grem... bom vsaj zvedel, kako ji gre.“

Drgečoč po vsem životu je odprl vrata s ključem, ki mu ga je bil Roland izročil. Potem je po-

gumno stopil naprej in potrkal na dogovorjeni način.

Skoraj isti mah so se vrata odprla in na pragu je stala Juana.

Bila je blede ko smrt.

„Ti!“ je skoraj dehnila. „Vendar žel!“

„Nekaj se je zgodilo!“ je zarenčal Scalabrino in vstopil.

Juana je nemo prikimala.

Orjak je sedel. Ni se upal izpraševati, zakaj prepričan je bil, da se je moralo Bianci nekaj pripetiti.

Juana je trepetala. Naposled je z muko izdala:

„Bianco so ugrabili.“

Scalabrino je planil pokonci, hotel je zakleti, pa se je zgrudil kakor posekan.

Juana je planila k njemu, bolj začudena kakor prestrašena, in mu začela močiti čelo z mrzlo vodo.

Čez nekaj minut se je velikan zavedel.

„Bianca ugrabljena!“ je zajecjela.

„Da, Scalabrino. Nesreča je storjena,“ je odgovorila in s sočutjem pogledala velikana.

Dve veliki solzi sta zdrknili Scalabrinu iz oči.

„Nesreča je storjena,“ je ponovila Juana. „Toda povej, ta dogodek, se mi zdi, ti je šel zelo do živega.“

Scalabrinove oči so s čudno presunljivim pogledom obvisle na Juani.

„Bianca je moja hči!“ je samo rekel.

„Tvoja hči!“

„Da, Juana. To je dolga povest. Povedal ti jo bom drugič. Preveč me je podrla.“

„Tvoja hči!“ je ponovila Juana, ki ji to odkritje ni hotelo iz uma.

Scalabrino se je zvijal ko pretepen pes. Z muko se je premagoval, da ni na glas vpil od silne bolečine, ki mu je trgala dušo.

Šele čez dolgo se je mogel toliko obvladati, da je vprašal:

„Kako se je zgodilo? Povej! Najprej pa: ali poznaš zločinca?“

Juana je postala blede ko zid.

Če izda Sandrigo, pomeni to toliko, kakor da ga izroči Scalabrinovemu bodalu.

Plaho je pogledala po orjaku. Še zmerom je trepetal, še zmerom je bil blede, kakršnega še nikdar ni videla.

„Tolikšna bolest pri takem človeku!“ je pomislila. „Ko se ta bolelost izpremeni v jezo, bo strašen...“

Ni se smela vdajati nikakim upom. Poznala je Scalabrina, videla ga je pri delu. Vedela je, da ne bo imel prej miru, dokler mu Sandrigo ne pride v roke. In tedaj!...

Gramofonske plošče
po Din 1.-

izposoja „ŠLAGER“, Aleksandrova 4
pasaža palače „Viktorije“.

Ali je mar deklica še zmerom čutila ljubezen do razbojnika? Ali mu je vkljub njegovi nasilnosti, vkljub njegovim porogljivim besedam, vkljub ugrabitvi Biance odpustila?...

Poskusili smo verno naslikati dekličin značaj. Če smo bili točni, so bralci gotovo razumeli, da je bila Juana vtelesena zvestoba. Bila je ena izmed tistih junaških in nežnih žensk, ki jim je žrtvovanje same sebe — pri večini ljudi izjemno stanje — postalo nekaj normalnega.

V nekaj sekundah se je odločila. „Nu?“ je povzel Scalabrino, „ali ga poznaš?“

„Poznam ga,“ je odgovorila Juana.

„Njegovo ime?“

„Sandrigo.“

Orjak je planil kvišku, njegove velikanske pesti so se skrčile, in obraz se mu je spačil v tisti besni jezi, ki ga je delala toli strašnega.

„On!“ je zarenčal. „Eh, še bolje, tako mi pekla! Bova pa obenem poravnala še stari račun!“

Juana je negibno sedela in nemo prisostvovala izbruhu te strašne jeze.

Toda nenadoma se je Scalabrino srd polegel. Obrisal si je znojno čelo in povzel:

„Ugrabil je samo njo?“

„Da; stari Candiano je še zmerom tu.“

„Kdaj se je to zgodilo?“

„Pred dvema dnevoma, ponoči.“

„Torej je vlomil vrata? Saj so vendar trdnja!“

„Ne, jaz sem mu odprla. Poslušaj... Prišel je, potrkal, spoznala sem njegov glas, mislila sem, da ga preganjajo, in iz mojih misli je vse izginilo, ostala je samo želja, da ga ne zgrabi.“

Govorila je z otožnim monotonim glasom, kakor da govori o čisto nepomembnih stvareh.

Scalabrino je prvi mah osupnil. Z začudenjem jo je pogledal. Zdajci pa je razumel. Stopil je k Juani, jo prijel za roko in zamrmral:

„Uboga moja Juana... uboga moja sestra... Vidiš, pozabil sem!.. Tako stara je že ta reč! Zdaj šele vidim, da je v tvojem srcu še vedno mlada!.. Molči, Juana, molči; nič ne govori... O, koliko reči danes razumem, ki jih prej nisem, ko še nisem poznal človeka, ki je iz mene napravil človeka. Še zmerom ljubim Sandrigo... Hudo je to, zelo hudo... Saj ne veš... Moral bi ti bil povedati: Sandrigo me mrzi. Če bi šlo samo za mene, ne bi nič rekel. Toda mrzi tudi gospoda Rolanda. Zdaj razumem: zato je ugrabil Bianco, da zadene njega. Med njim in nama gre boj na smrt. O, uboga moja Juana!“

Sedel je, globoko zamišljen, in majal z glavo. Juani pa so polzele solze po licu.

„Kaj boš napravila?“ je povzel čez nekaj časa.

Skomignila je z rameni, kakor češ: Ne vem. In gluho je rekla:

„Ne smeš misliti, da sem so kriva. Branila sem se in otepala. Moral me je zvezati in mi zamašiti usta, da se me je ubranil.“

„Prav, ne govoriva več o tem. Zapustiti te moram. Ali veš, v katero smer je šel?“

„Kako naj vem? Bila sem zvezana. Šele stavec me je včeraj zjutraj rešil vezi.“

Scalabrino je hotel vstati in iti. Toda nenadoma ga je obšla neskončna utrujenost. Naslonil se je na mizo in že skoraj isti trenutek zaspal.

Juana je med tem premišljala: „Vprašal me je, kaj bom napravila!.. Ali mar sama vem?.. Ali naj sploh kaj storim?.. Nesreči ne uide. Če Sandrigo ubijejo, umrem tudi jaz. Če pa on zmaga, bodo uničeni tisti, ki jih ljubim. Komu naj želim poraz? Silvijenu sinu ali Sandrigo?“

Proti petim zjutraj se je Scalabrino nenadoma zbudil.

„Mislim, da sem zadremal,“ je rekel. „Tako truden sem bil! Ali sem dolgo spal?“

„Kmalu se bo zdanilo,“ je odgovorila Juana.

Scalabrino je vztrepetal.

„Nalašč me je pustila spati,“ je pomislil, „da se Sandrigo laže reši!“

Morda je imel prav.

V vsej naglici je použil skromni zajtrk, ki mu ga je Juana pripravila. Potem jo je nežno objel in poljubil in se poslovil od nje:

„Zdi se mi, Juana, da je tebe najbolj prizadelo. Naj se zgodi karkoli, ne pozabi, da sem ti brat in da bom zate vse storil. Zdaj moram najprej poiskati Bianco. Ona mi je življenje. Toda poslušaj... dobro poslušaj, sestra moja: ta človek, ta lopov, ki je ukral tvoje ubogo srce, ki ga ni vreden... da veš: kadar ga srečam, kolnem se ti, da ne bom jaz prvi udaril!“

Juana je od silnega veselja vztrepotala.

„O, brat!“ je zajecljala, „ti si res moj dobri brat!“

Scalabrino pa že ni bilo nikjer več.

Ti dve veliki duši sta prenašali svojo usodo z vzvišeno preprostostjo.

Scalabrino je odšel v krčmo, kjer je bil pustil konja.

„Oh!“ je mrmral, „zakaj ni zdaj njega tu! Zakaj moram čakati šest dni, da se vrne! On bi našel besedico tolažbe zame. Ko omahujem med svojo hčerko, ki jo komaj poznam in jo vendar ljubim z vsem svojim bitjem, in Juano, deklico zatega srca, Juano, ki mi je bila od nekdanj najdražja sestra — oh, on bi mi povedal, kam naj se obrnem!“

Toda vedno in vedno se mu je vračala misel, da mora najprej poiskati Sandrigo.

Sedel je za mizo in naročil pijačo.

S komolcem na mizi in glavo v rokah je preudarjal, uklenjen v svoje misli, in topo upiral oči skozi okno, ki je kraj njega sedel.

Zdajci pa je zagledal skozi to okno obraz, ob čigar pogledu je vztrepetal.

„Kaj počne tu Gianetto?“

Ta Gianetto ni bil nihče drugi kakor mornarič z ladje, ki je prepeljala Sandrigo in ki je imel nalogo, da odpelje dvokolnico nazaj. Govoril je s krčmarjem.

V 24 urah

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Skrob in svetlolika srajce, ovratnike, zapestnice itd. Pere, suši, munga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH
Ljubljana

„Prav,“ mu je rekel le-ta. „Mislim, da si se dobro odpočil in opomogel.“

„Kakor še nikoli, mojster. Povedal jim bom, kako ste poskrbeli zame!“

„Na to računam. In povedal jim boš tudi, da sem ti dal srebrnik za povratek. Ná gal!“

„Hvala, mojster! Kar se voza tiče in mezga, boste pa vi izpričali, da sem ju v redu predal.“

„Zastran tega bodi brez skrbi! Zdaj pa idi!“

Mladi mornar je pozdravil krčmarja in šel, veselo žvižgajoč.

Nekaj trenutkov nato je tudi Scalabrino plačal svoj zapitek, skočil na konja in odjezdil po cesti, po kateri je izginil Gianetto.

Kmalu ga je zagledal kakih sto korakov pred seboj; šel je proti lagunam.

Bil je mladenič kakih dvaindvajsetih let. Scalabrino ga je poznal še od prej, ko je še kot nedorasel fant posredoval v skrivnostnih zvezah, ki so obstajale med gorskimi razbojniki in beneškimi mornarji.

Ko sta bila že daleč od Mestra in ni bilo žive duše naokoli, je Scalabrino pognal konja in Gianetta dohitel.

„Nu, Gianetto, kaj pa ti tu počneš?“

„Scalabrino?“ je vzkliknil mornar. „Tako mi vere, toliko da te sem spoznal v tvoji viteški obleki. Imel sem opravka v Mestru, zdaj pa se vračam v Benetke.“

„Jaz takisto.“

„Potem pa lahko greva skupaj!“ je veselo vzkliknil Gianetto.

„Naj bo!“ je odgovoril Scalabrino. „Pa se bova kaj pomenila.“

In orjak je razjahal, prijel konja za uzdo in jel stopati vstric z Gianettom.

XXXVI

Pri zlatem sidru

Ko se je Scalabrino pridružil mornarju, ni imel v glavi nikakega določnega načrta ne upanja. Vedel je samo to, da je Gianetto v bolj ali manj ozkih zvezah s skrivnim društvom, v čigar vrstah so se zbirale ne samo oborožene tolpe, ki so obvladovale okolico Benetk, nego tudi mnogo pristaniških mornarjev.

Za bistre glave

2.

Sumljiv vpis.

Neki gospod pride v spremstvu dame v hotel. Ko jima predlože knjigo, kamor se morajo tuji vpisati, izpolni gospod posamezne točke takole:

Ime	Bivališče	Rojstni kraj	Rojstno leto
Ivan Jereb in sestra Erna Jereb	Vrazovo Motnik	Našice Našice	19. 9. 06 3. 2. 07

Toda lastnik hotela zmaže z glavo, ko to prebere, in vpraša gospoda, ali se ni morda zmotil. Zakaj?

Rešitev problema št. 1.

Žena, ki je šla zraven moža, je nje gova mati, žena za njim njegova hči.

Čevlje dobite povsod, na obroke pa samo pri „Tempo“. Ljubljana, Gledališka ulica 4 (nasproti opere).

Kaj pripoveduje filmska maserka

UBOGI „SREČNI ZVEZDNIKI“

Filmski zvezdniki so fantastični junaki današnjih dni. Velike plače dobivajo in njih obraze poznajo vsi ljudje, od črncev v Kongu do Eskimov. Stotisoči oponašajo njihovo frizuro, ovratnico, kretnje. Tako jih obožujejo, da še zavisti do njih ne občutijo. Za srečno zvezdo, ki jih vodi, hrepene milijoni. Mlada dekleta stojijo drhté pred zrcali in gledajo v njih igro svojih trepalnic — morda je po-

sira princa Mdivnija in Glorijo Swan-sonovo. Lupe Velez, ki ni bila prej prav lahka, se je kar vidno zljajšala za film „Zlomljena krila“. Miriam Hopkins, ki je igrala v filmih „Zver“, „Plesalka v nevarnosti“ in „Smehljajoči se poročnik“, je danes suha kakor osa. Sylvija purgira in masira režiserje in ravnatelje, zvezdnike moškega in ženskega spola. Pri- tožujejo se le, da ji še nista prišla v roke Jeannette Macdonaldova in Marlene Dietrichova.

Za njo se zvezde skoraj tepejo. Neka igralka, ki je zaradi njene spretnosti dosegla velike uspehe, jo je hotela spraviti v Evropo, da ne bi mogla koristiti še kaki njeni tovarišici. Toda Sylvia je ostala in opravlja svojo dolžnost. Nepristano odkriva nove metode in fantastične načine stradanja. Prav malo se briga za vse, kar se godi okoli nje. Svojim odjemalcem in odjemalkam jemlje mast in dolarje. Vse svoje življenje in delo je posvetila vitki liniji, za vse drugo se pa ne meni.

Njena knjiga je zbudila veliko pozornost. Kako tudi ne! Kaj je bolj zanimivega kakor strokovna poročila o zvezdnikih, kakršni so v resnici. Še to je omenila, kaj je vsakemu igralcu predpisala. Kakor je dosti načinov smrti — nekaterim je ljubša smrt z ustreljenjem, drugim obešenje, — tako tudi dosti vrst diete. Človek lahko gladije à la Chevalier, à la Miriam Hopkins, à la Lupe Velez.

Ubogi srečni zvezdniki! Kaj naj počno z velikanskimi plačami, s slavo? Saj se ne smejo niti najesti, niti naspiti (spanje debeli)! Ne smejo preveč ljubiti in biti preveč zaljubljeni. Ne smejo jokati, ne smejo se smejeti. Sa-

Clark Gable

dobna igri Gréte Garbo ali Marlene Dietrichove.

Pred kratkim je izšla v Ameriki knjiga, ki se imenuje „Goli Hollywood“. V njej so opisani vtisi gospe Sylvije. Gospa Sylvija ni prerokinja, ampak še mnogo več. Ona je hollywoodska maserka. V tej knjigi so do golega slečena telesa filmskih zvezd. Kaže jih v trenutkih, ko jih objema le ena želja: da bi ostale vitke. Ta želja jim je več kakor ljubezen, udobnost, radost, oholost in počitek. Stari Spartanci so bili slabiči v primeri z junaki in junakinjami Hollywooda.

Švedsko maserko Sylvijo je odkrila neka igralka. V kratkem času je postala najbolj priljubljena in najbolj iskana prebivalka Hollywooda. Dobe- sedno trgajo se zanjo. Pravijo, da je odkrila ključ, ki vodi do vitke linije. Zvezdnice jo čuvajo ljubosumno kakor orijentalški mogočniki svoje ljubice. Kar zaklepajo jo in je ne puste izpred oči. Njene usluge, ki so zmeraj dobro plačane, so neprepeljive. Gospa Syl- via zna v desetih dneh vsaki svoji „odjemalki“ dati željeno obliko in težo. Na vsak grizljaj in vsako kapljico pazi. Z železnim mirom in železno disciplino doseže svoj cilj. Svoje žrtve masira tako dolgo, da se še ganiti ne morejo. Kuha jim z rudninskimi oljem, ki ne redi. Brez njenega dovo- ljenja ne sme „bolnik“ pojesti niti koščka kruha. In zato ji morajo film- ski bogataši dajati tisočake.

V „Golem Hollywoodu“ je Sylvia omenila vse svoje številne pacijente in pacientke z imenom. Saj ni skoraj zvezdnika, ki bi ga ne bila imela pod rokami. Prevzeti mora tudi zelo težke naloge, toda vselej jih mojstrsko reši. Če mora biti filmski junak v prvem dejanju močan, a v tretjem umirati od jetike, je to za Sylvijo malenkost. Vsakogar oklesti do zaželjene meje. Ma-

mo smehljajo se lahko. Živeti morajo za svojo vitko linijo in svoje nožice. Njihove razkošne hiše in eksotični vr- tovi smejo biti samo kulise za svet.

Njih usoda je v rokah maserke. To je glavna razlika med njimi in vsak- danjimi smrtniki. Drugim smrtnikom ni treba, da bi bili vitki. Če hočejo biti, je to le njihova muka. Filmski zvezdniki morajo biti vitki. To je zahteva njihovega obstanka! Kamera je neusmiljena. Ljudi kaže še debelej- še, kakor so v resnici. In zato morajo ubogi zvezdniki gledati in paziti, da ne odebele čez določeno mero.

FILMSKE INDISKRETNOSTI

Victor Varkony, ki zdaj v Ameriki precej igra, se je prej imeno-

val Mihael, toda, ker je to ime v Ame- riki precej neznano, se je prekrstil, prav tako kakor nekoč Petrovič iz Svetislava v Ivana.

Pri filmskih prizorih z nevihta- mi navadno ne uporabljajo trikov. Poslužujejo se jih navadno le tedaj, če igrajo prizor v sobi in se naj vidi sko- zi okno divjanje nevihte. Pri tem upo- rabljajo svetlobne efekte, stroj ki po- snema dež, in posebne sirene za veter.

Werner Fütterer se je rodil 10. januarja 1907 v Stralsundu. Mla- dost je preživel v Guatemali, kjer so imeli njegovi starši plantažo. Potem se je vrnil v Lübeck, kjer je leta 1924. dovršil realko in stopil v Rein- hardtovo dramsko šolo. Pri filmu je začel igrati leta 1925.

Ali radi jeste kumarice?

EVO NEKAJ DOBRIH RECEPTOV!

Komaj bi dobili bolj osvežujoč sadež, kakor so kumarice. Vendar jih pri nas vse premalo cenimo. Zato pri- našamo danes nekaj preizkušenih receptov, ki jih toplo priporočamo.

Kumarična juha

Potrebščine: 1 kila kumaric, 1 čebula, citronov sok, peteršilj ali drobnjak, žlico moke, 4 deke masti, ščepec paprike, osminka litra kisle smetane, sol, voda.

Priprava: Kumarice olup, raz- reži na četrtinke, odstrani pečke in razreži meso na tenke rezi. Potem jih nasoli, obteži in pusti eno uro da se vležejo. Čebulo sekljaj in na masti zlaži rumeno oprži. Potem stresj v ponev na praženo čebulo kumarice, ki si jim prej iztisnila vodo, in jih duši deset minut. Smetano žvrkljaj z moko, zmešaj med kumarice, prilij še vode ter dodaj papriko in drobno zre- zani peteršilj ali drobnjak. Juho oki- saj po okusu s citrono.

Kumarična solata

Potrebščine: 1 kila kumaric, kis, olje, event. sladkor, sol, poper, ku- min.

Priprava: Kumare olup, drob- no razreži, nasoli in potresi s kumi- nom. Potem pusti kumarice vsaj dobro uro, da se izcede, iztisni še ostali sok in jih pripravi s kisom in oljem. Čisti kumarični sok je izvrstna voda za negovanje obraza.

Kumarična solata s smetano

Solato pripraviš prav tako, le da jo namesto z oljem poliješ s kisló smetano.

Pečene kumarice

Potrebščine: 75 dek kumaric, 25 dek masti ali olja, dve jajci, moka, drobtine, sol.

Priprava: Kumarice olup in razreži na rezi, ki naj bodo za prst debele. Potem jih nasoli in pusti če- trt ure. Nato jih s čisto cunjó obriši, namoči v moko, stepeno jajce in drobtine ter praži na vroči masti ali olju, da postanejo zlato rumene. Serviraj jih s solato.

Kumarice v omaki

Kumarice olup, podolgasto razreži, nasoli, popopraj, potresi tudi s papriko in duši na masti ali pa na olju, da po- stanejo mehke. Potem primešaj malo

moke ter zalij z vročo vodo in osmin- ko litra kisle smetane. Po okusu do- daj še kisa, citronovega soka ali slad- korja. Preden jih odstaviš z ognja, jih potresi še z drobno razrezanim peter- šiljem.

Kumarična omaka s paradižniki

Pripraviš jo prav tako, le da kuhaš v omaki nekaj minut tudi dva ali tri paradižnike.

Nadevane kumarice

Potrebščine: 1 kila kumaric, 40 dek sekljanega svinjskega mesa, eno jajce, osminka litra smetane, sol, poper, čebula, nekaj kisa, peteršilj, pa- prika, 10 dek masti, 5 dek moke.

Priprava: Kumarice olup, kon- ce odreži in sredico s pečkami izdolbi. Potem praži dobro sekljano čebulo in petršilj na masti in jo zmešaj s seklja- nim mesom, jajcem, soljo in poprom. S to mešanico napolni kumarice. Po- tem napravi svetlo prežganje, ki mu moraš dodati čebule, peteršilja, soli in paprike, zalij ga z vodo ali z juho, vlo- ži kumarice v to omako, dodaj še ne- kaj kisa in kisló smetano ter duši v njej kumarice, dokler ne postanejo mehke.

Kruh s surovim maslom in kumarico

Kumarico olup, razreži na precej debele rezi, položi rezi na kruh s su- rovim maslom in osoli.

VANILIJEV SLADOLED

(priprosti, za 6 oseb.)

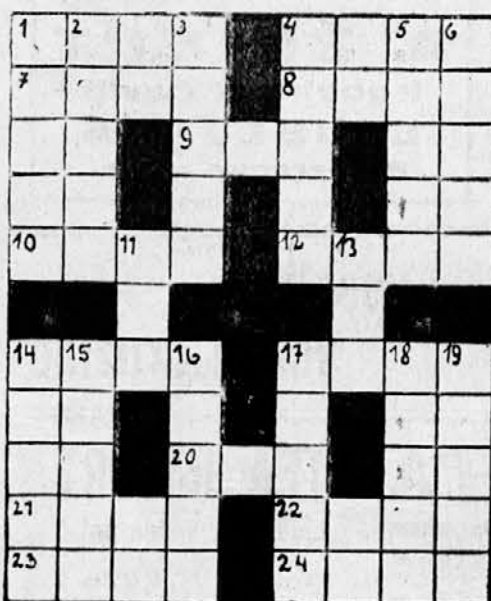
Potrebščine: pol litra mleka 1 zavojček dr. Oetkerjevega vanilino- vega sladkorja, 3 rumenjaki, 20 dkg sladkorja, 1 otroška jedilna žlica dr. Oetkerjevega praška za vanilijev pu- ding.

Priprava: Gornje potrebščine premešaj, da postane enakomerna zmes; to žvrkljaj na ognju, da zavre, in jo vzemi, ko se prvič dvigne, s šte- dilnika. Po popolnem ohlajenju deni kremo v stroj za sladoled in jo goni, da zmrzne.

Gramofone
od Din 500.-

prodaja „ŠLAGER“, Aleksandrova 4
pasaža palače „Viktorije“.

Križanka

Vodoravno: 1. polišstvo, 4. lo- čilo, 7. svetopisemska oseba, 8. arabsko ime, 9. orožje, 10. barva, 12. poškodba, 14. lakota, 17. žensko ime, 20. zločinec, 21. vprašalnica, 22. domača žival, 25. moško ime, 24. kras.

Navpično: 1. naselbina, 2. ci- tat, 3. pisec, 4. začimba, 5. gradbeni material, 6. vonj, 11. številka, 13. ime, 14. kraj na Gorenjskem, 15. verski re- formator, 16. dotik, 17. moško ime, 18. majhen rep, 19. sportni prostor.

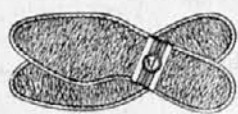
Rešitev v prihodnji številki.

Rešitev križanke iz 26. štev.

Vodoravno, po vrsti: sva, da, pi, nervoza, zima, Lvov, e, a, i, o, To- go, Ural, molitev, gj, vk, Eva.

Vesele počitnice v naši obutvi.

Ni pravega poletnega počitka brez naše praktične obutve. V poletni vročini in v soparnih dneh nosite lahko in zračno obutev. Vse naše prodajalne smo preskrbeli z bogatimi vzorci poletne obutve v raznih kombinacijah modernih barv. Naša obutev je cenena in dobre kvalitete.

Lufov vložek Din 5.—

49.-

Vrsta 4762—74

Za deklice, okusni platneni čevlji z belim gumijastim podplatom in peto, v nijansah raznih barv. K poletni obleki.

49.-

Vrsta 4435—37

Ženski platneni čevlji v sivi barvi z gumijastim prožnim podplatom. Praktični so za vsakdanjo nošnjo. Otroški Din 39.—

Rata

29.-

Vrsta 1805—61

Naši gumijasti kopalni čevlji Vas najbolj obvarujejo, ko hodite po razžarjenem pesku in ostrem kamenju. Lahki so in udobni.

79.-

Vrsta 5725—77

Elegantni platneni pump čevlji z gumijastim podplatom, v okusnih kombinacijah raznih barv. Oblika tega čevljička je vedno moderna.

69.-

Vrsta 2947—00

Moške sandale.

Sandali ne žulijo niti nog niti žepa. Otroški št. 22—26 Din 39.—, št. 27—34 Din 49.—, ženski št. 35—38 Din 59.—, moški št. 39—46 Din 69.—.

69.-

Vrsta 4337—25

Specijalni platneni čevlji za tenis z izvanredno močnim gumijastim podplatom. Izdelani po navodilih najboljših tenis-igralcev.

149.-

Vrsta 1185—36

Poleti v krasnih solnčnih dnevih ne morete biti brez elegantnih čevljev. Imamo jih v vseh modernih barvah.

Pri nas dobite dobre in cenene nogavice: Moške Din 5.—, otroške Din 7.—, ženske Din 19.—

ZANESLJIVE POSLOVNE USPEHE

dosežete z oglaševanjem v „Družinskem Tedniku Roman“!

DNEVNO SVEŽE
PRAŽENA
MOTOH KAVA
LJUBLJANA
VOJNIKOV TRG ST. 6

Da ne pozabim!

Še danes moram poslati naročnino za „Družinski Tednik Roman“.

Gramofonske plošče
od Din 20.—
prodaja „ŠLAGER“, Aleksandrova 4
pasaža palača „Viktorije“.

KLIJEJE
vseh vrst po
fotografijah
ali risbah
izv. suha
najboljše
KLIJARNA ST. DEU
LJUBLJANA GALMATINOVA 13.

Znižali smo cene

vsem čevljem domačega in tuje izvora za gospode in dame. Oglejte si naše blago in izbiro, predno kaj kupite.

A. ŽIBERT
trgovina s čevlji
LJUBLJANA
Prešernova ulica.

RUFF čokolada = veselje
bonboni = vsake družine

BUDDHA TEA IMPORT
Ljubljana, Večna pot 5
Telefon št. 2626
Brzjavljaj Timport

Gramofoni in gramofonske plošče se kupijo najboljše in v največji izbiri pri

JUGOSPORT
LJUBLJANA

Miklošičeva cesta št. 34

Kupujte domače izdelke
jugoslovanske tvornice

Dr. A. Oetkerja

Šartelj!

Zmešaj 12 dkg surovega masla s 3 rumenjaki, dodaj 1 zavoj Dr. Oetkerjeve zmesi za šartelj, 1/4 litra mleka in čvrst sneg 3 beljakov. Testo naj gosto teče z žlice. Peci ga v dobro namaščenem modlu pri srednji vročini.

Dr. OETKERJEVE

špecialitete se dobijo v vseh
špecerijskih in delikatesnih
trgovinah.

Dr. OETKER, MARIBOR.

KLEIN
LJUBLJANA
WOLFOVA ULICA ST. 4
Telefon št. 33-80

OKVIRJI, SLIKE,
OGLEDALA, STEKLO,
PORCELAN